

Tweede graad

Ouderdag

INLEIDING

Beste bezoeker

Vindt u het soms ook zo moeilijk om in deze tijd vol diversiteit een inclusieve invulling te vinden voor Moeder- en Vaderdag? Wij hebben hiervoor een mogelijke oplossing. Dit educatief pakket bestaat uit 3 verschillende delen waarbij elk deel een graad voorstelt. We hebben ervoor gezorgd dat de leerlingen op een creatieve en speelse manier kennismaken met verschillende soorten gezinssituaties terwijl ze een cadeau voor hun eigen ouder(s) maken. Ook stappen we af van de termen Moeder -en Vaderdag en gebruiken we in plaats daarvan ouderdag om ook de benaming van de dag inclusiever te maken. De term ouderdag zorgt ervoor dat we afstappen van het cliché dat er in elk gezin een vader en een moeder is door het doel van de dag te verbreden naar alle soorten ouders, ongeacht de samenstelling.

Hierboven werd vermeld dat het een invulling is voor Moeder- en Vaderdag. Wij hebben hier een alternatief voor gevonden, ouderdag. Zo kan iedere leerling, in elke mogelijke gezinssituatie, zich beter vinden in deze dag(en). Dit is een term die de twee dagen (Moeder- en Vaderdag) opentrekt. Hieronder staat een korte vermelding van wat het pakket in elke graad inhoudt.

Eerste graad

De leerlingen gaan aan de slag rond het thema ouderdag in de werkvorm hoekenwerk. Aan de hand van de inleiding ontdekken de leerlingen verschillende gezinssituaties op hun niveau. Vervolgens gaan de leerlingen aan de slag in de verschillende hoeken. Op deze manier maken de leerlingen een fijn verrassingspakket voor hun ouder(s). Het is belangrijk dat de leerlingen respect tonen ten opzichte van elkaar.

Tweede graad

In de tweede graad gaat de leerkracht 2 (prenten)boeken voorlezen aan de leerlingen. Ze bespreken ieder boek apart. Daarna worden er verschillende gezinssituaties toegelicht aan de hand van prenten en korte vragen.

De leerlingen gaan aan de slag met een gezinskrant door te werken met afbeeldingen uit magazines. De leerlingen vullen de gezinskrant in voor hun eigen gezin(nen).

Er is ook de mogelijkheid om op het einde een evaluatie in de vorm van een quiz te doen.

Derde graad

Voor de derde graad is het de bedoeling dat de leerlingen in spelvorm allerlei opdrachten gaan maken. Voorafgaand op dit spel is er een memory gespeeld waarin de leerlingen kennis hebben gemaakt met de verschillende gezinsvormen. Het spelbord dient eerder als een werkvorm waar de leerlingen willekeurig opdrachten krijgen toegediend die ze gaan maken. Leerlingen krijgen zelf de keuze hoelang ze aan een opdracht werken. Op het bord kunnen ze ook op groene vakjes terecht komen met hun pion. Achter dit vakje zit telkens een verhaal waarin een kind vertelt over zijn/haar gezinssituatie.

LEERPLANDOELLEN

OVSG

- DL-WO-MAA02-04: De leerlingen kunnen er in hun omgang met leeftijdsgenoten op discrete wijze rekening mee houden dat niet alle kinderen in hetzelfde type gezin wonen als zichzelf.
- DL-WO-TEC02.08 De leerlingen gebruiken courante materialen en hulpmiddelen op een veilige en hygiënische manier.
- DL-LO-ZWE04.02 De leerlingen zijn zich bewust van het nut van zich te houden aan gemaakte afspraken i.v.m. veiligheid.

ZILL

- RKvm1: Beseffen dat ze allemaal uit verschillende gezinssituaties komen.
- MUva3: Verkennen en onderzoeken van (eenvoudige) constructie- en verbindingstechnieken - oefenen in het maken van collages en assemblages met combinaties van verschillende soorten papier en materialen - kennismaken met creatieve houtbewerking (spijkeren, zagen en schuren) - oefenen in het textiel verwerken: textiel maché, textielcollage ... - verkennen van textiel maken: weven, knopen en spanwerk, vilten ...

GO!

- 4.1.1.12 Vormen, kleuren, lijnen of textuur in een compositie (in 2D of 3D) bespreken.
- 4.1.2.5 Experimenteren met beeldelementen.
- 4.1.2.24 Vormen, kleuren, lijnen of textuur bewust een plaats geven in een compositie (in 2D of 3D).
- 1.1.2 28 Eenvoudige vragen begrijpen in verband met narratieve en artistiek-literaire teksten.

FOCUSDOEL

De leerlingen maken met respect voor verschillende gezinssituaties cadeaus voor hun ouder(s) rond het thema 'ouderdag'.

LESDOELEN

1. De leerlingen luisteren naar de verhalen over verschillende gezinssituaties.
2. De leerlingen luisteren naar de uitleg over gezinssituaties.
3. De leerlingen kunnen in eigen woorden de uitgelegde gezinssituaties benoemen en toelichten.
4. De leerlingen maken met respect voor het materiaal en elkaar hun beeldopdrachten.
5. De leerlingen gaan creatief aan de slag met verschillende materialen om een envelop te versieren.
6. De leerlingen gaan creatief aan de slag met fragmenten uit een magazine om hun eigen gezin in beeld te brengen.
7. De leerlingen vullen op hun eigen manier de gezinskrant aan.

WERKVORM

1. Onderwijsleergesprek: boeken en bespreking
2. Zelfstandig werk: beeldopdrachten
3. Variatie van flashcards: quiz

MATERIAAL

- 2 (prenten)boeken
- Prent per gezinssituatie
- Uitlegkaartje per gezinssituatie
- A3-envelop (per leerling)
- Witte/gekleurde A4 papieren
- Magazine (per leerling)
- Gezinskrant (A3-papier)
- Schaar (per leerling)
- Lijm
- Materiaal om te versieren:
 - Stiften
 - Kleurtjes
 - Stukjes gekleurd papier
 - Glitters
 - ...
- Quizvragen (klassikaal, per groep of per leerling)

TIMING

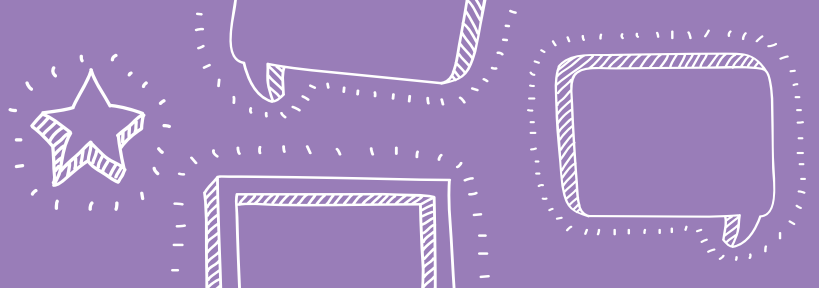
Er wordt 20 minuten gewerkt aan de boeken. Er wordt telkens 10 minuten gerekend om ieder boek voor te lezen. Vervolgens is er telkens 5 minuten tijd om ieder boek te bespreken.

Er is 10 minuten tijd voorzien om de verschillende gezinssituaties te bespreken. De leerkracht maakt de keuze welke gezinssituaties aan bod komen.

Voor het maken van de uiteindelijke opdracht (envelop, krant en collage) hebben de leerlingen 60 minuten.

Er kan eventueel als slotfase nog een quiz toegevoegd worden.

→ 100 minuten zonder quiz en 125 minuten met quiz.

VOOR DE LES ALS LEERKRACHT

Voor de les kiest de leraar 2 boeken rond verschillende gezinssituaties (bijvoorbeeld: De mama's van Sterre, Papa woont in een ander huis of Ik ben een pleegkind). Er zijn al enkele voorbeeldvragen maar als de leerkracht zelf boeken kiest zullen hier soortgelijke vragen voor gemaakt moeten worden. Zorg voor voldoende kopieën van de quizvragen als je deze uitvoert. Zo kan je nog kiezen of je iedere leerling een kopie geeft of je gaat werken in groepjes.

De leerkracht voorziet al het materiaal. Het is mogelijk om de leerlingen een magazine te laten meebrengen.

→ Tip: Er zijn leerlingen met gescheiden ouders die in 2 gezinnen wonen. Geef hen zeker de kans om voor beide gezinnen iets te maken.

INLEIDING

Begin de les met het uitleggen van de term 'ouderdag'. Je vertelt dat we hierrond gaan werken omdat niet iedereen altijd 1 papa en 1 mama heeft. Het doel is dat we niemand gaan buitensluiten en dat iedereen erbij hoort.

BOEKEN

Boek 1: De mama's van Sterre

De leerkracht leest het eerst gekozen boek voor en bespreekt dit door een aantal vragen te stellen.

Voorbeeldvragen:

- Hoe voelt Sterre zich als haar klasgenoten haar uitlachen?
- Hoe voelt Sterre zich bij haar gezinssituatie?
- Wat doet de leerkracht als de anderen beginnen te lachen?
- Wat zou jij doen als een klasgenoot van jou zou zeggen dat hij/zij 2 mama's of papa's heeft?
- ...

Boek 2: Ik ben een pleegkind

De leerkracht leest het tweede boek voor en bespreekt dit door een aantal vragen te stellen.

Voorbeeldvragen:

- Hoe voelt Lorenzo zich aan het begin van het verhaal?
- Waarom is hij zo ongelukkig?
- Waardoor wordt Lorenzo terug gelukkig?
- ...

Boek 3 - Papa woont in een ander huis

De leerkracht leest het derde boek voor en bespreekt dit door een aantal vragen te stellen.

Voorbeeldvragen:

- Hoe voelt het meisje zich als haar ouders geen vriendjes meer zijn?
- Hoe voelt het meisje zich als haar papa niet meer bij hen woont?
- Hoe voelt het meisje zich op het einde van het verhaal? Hoe komt dat?
- ...

BEELDOPDRACHT

Iedere leerling krijgt een A3-envelop. Deze gaan zij zelf versieren met stiften, kleurtjes, stukjes gekleurd papier, glitters... (allerlei versiermateriaal). Hierin komen de andere werkjes zodat de leerlingen deze netjes thuis kunnen afgeven.

Het is de bedoeling dat iedere leerling op zoek gaat naar verschillende afbeeldingen in hun magazine die ze kunnen linken aan hun ouders. Dit doen ze op een A4-papier. Het is ook zeker mogelijk om te kiezen voor A3- papier, maar de prenten in een magazine zijn niet zo groot.

Als ze iets vinden in een magazine dan knippen ze dit uit en leggen ze dit op hun blad. Zo gaan ze door tot ze een figuur kunnen vormen die op een van hun ouders lijkt. Ze kunnen de achtergrond creatief invullen met extra's nadat ze beide ouders gedaan hebben. Hiervoor is het dan de bedoeling dat ze eerst de rest van het gezin erbij zetten. Kinderen met gescheiden ouders kunnen eventueel twee papieren krijgen om beide gezinnen op te maken. Na het leggen kunnen ze hun creaties op het blad plakken (met lijm).

→ Maak duidelijke afspraken over de veiligheid (gebruik materialen).

Nu is het de bedoeling dat de leerlingen een gezinskrantje gaan maken over hun eigen gezin (zie sjabloon in bijlage). Ze gaan vertellen wie zij zijn, met wie ze samenwonen/het gezin, wat ze leuk vinden aan hun gezin, wat ze nog graag willen doen met hun gezin en een complimentje per gezinslid. Laat de leerlingen hiervoor kijken naar hun zelfgemaakte collage.

Geef een aantal voorbeelden van complimentjes. Bijvoorbeeld mama/papa/broer/zus/... jij kan goed luisteren, praten, koken...

→ Tip: Druk dit af op een A3 zodat de leerlingen voldoende ruimte hebben om alles in te vullen.

→ Tip: Je kan de leerlingen hun eigen gezinssituatie op de achterkant van het krantje laten plakken. Je kan ze ook hun uitgeknipte familie apart laten opplakken.

QUIZ

Je kan kiezen of je de quiz wil uitvoeren of niet. Als je ervoor kiest dit wel te doen, is het aangeraden om dit op het einde van de les te doen. Op die manier wordt alles nog eens opgefrist bij de leerlingen nadat ze actief zijn bezig geweest met de beeldopdracht.

Als je gebruik maakt van de groene zijde van de quizkaarten, dan valt het op dat er steeds een uitleg staat waarbij de leerlingen een correcte benaming moeten geven.

Als je gebruik maakt van de rode zijde van de quizkaarten, dan ga je zien dat er steeds een benaming staat waarbij de leerlingen een correcte uitleg moeten geven.

Wij raden aan om de zwakkere leerlingen aan de slag te laten gaan met de groene kant en de sterkere leerlingen aan de slag te laten gaan met de rode kant.

Je kan de quiz klassikaal of in kleine groepjes spelen.

De rode vragen zijn een optie ter uitdaging voor de leerlingen of kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden in een hoger jaar.

NA DE LES

Voorzie indien nodig, voldoende exemplaren van de quizvragen zodat leerlingen dit mee naar huis kunnen nemen. Deel deze dan ook uit.

BRONNEN

DeMorgen. (12 maart 2018). Britse supermarktketen verkoopt genderneutrale wenskaartjes voor Moederdag. Geraadpleegd op 19 januari van: <https://www.demorgen.be/nieuws/britse-supermarktketen-verkoopt-genderneutrale-wenskaartjes-voor-moederdag-be4deac8/>

Evi.(12 mei 2017). Moeder - en vaderdag afschaffen? Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://odos.be/web/2017/05/12/moeder-en-vaderdag-afschaffen/>

Koelman, A.(6 mei 2018). Moederdag of Jij-dag? Hoe maak je van moederdag een genderbewuste feestdag?. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://kleutergewijs.wordpress.com/2018/05/06/moederdag-of-jij-dag-hoe-maak-je-van-moederdag-een-genderbewuste-feestdag/>

Neobemiddeling.(z.d.) Scheiding: wat met vaderdag en moederdag?. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.neobemiddeling.be/blog/wat-met-vaderdag-en-moederdag-bij-scheiding>

Nieuwsblad. (12 mei 2017). School schaft Moeder- en Vaderdag af uit respect voor de diversiteit . Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20170511_02877366

Nourhussen, Seada.(10 mei 2018). Moederdag is niet meer van deze tijd. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.trouw.nl/nieuws/moederdag-is-niet-meer-van-deze-tijd-b39fc39d/>

Nuyts, J.(9 Juni 2019). Vaderdag zonder vader: hoe vieren gezinnen zonder papa de feestdag?. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/06/07/vaderdag-zonder-vader/>

RosaVZW.(z.d.). Toolkit gender in de kleuterklas. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: https://rosavzw.be/assets/files/general/Rosa_Toolkit_derde-proef-1.pdf

RTL nieuws. (14 mei 2017). Moederdag zonder moeder of juist met twee: 'Juf vond het maar ingewikkeld'. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.gayandschool.nl/kennisbank/moederdag-zonder-moeder-twee/>

RTL.(12 mei 2017). Scholen schrappen Moederdag om diversiteit van gezinnen. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.rtlnieuws.nl/buitenland/artikel/91071/scholen-schrappen-moederdag-om-diversiteit-van->

RTL.(14 mei 2017). Moederdag zonder moeder of juist met twee: 'Juf vond het maar ingewikkeld'. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <https://www.rtlnieuws.nl/gezin/artikel/90536/moederdag-zonder-moeder-juist-met-twee-juf-vond-het-maar-ingewikkeld>

Van Olmen, M.(z.d.). De duurzame rubriek: gendergelijkheid. Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: <http://www.kleefkruid.be/de-duurzame-rubriek-gendergelijkheid>

Wereld Feesten Almanak. (z.d.) Parents' dat (Dag van de ouders). Geraadpleegd op 19 januari 2021 van: https://www.beleven.org/feest/parents_day

Tweede graad

Bijlagen

